

[Dorte Bennedsen]

de uberørte arealer, men – hr. Svend Åge Petersen nikker nu alt for voldsomt med hovedet – det er nok lidt vanskeligt at svare på stående her på talerstolen, det kræver nok en gennemgang af de konkrete områder, for det, der er væsentligt, er at få nogle rimeligt sammenhængende områder med denne dyrkningsform. Det er jo meget sådan pletvis og plukvis, der opdyrkes, og da kan det meget vel i forbindelse med, at man freder nogle endnu uopdyrkede arealer, være, at man siger: ja men det er væsentligt i denne forbindelse også at få tilbageført. Et helt krystalklart svar kan jeg altså ikke give her i dag, men det er da oplagt, at når man forhindrer opdyrkning af uopdyrkede arealer, er der dermed mindre, der skal føres tilbage.

Så blev der spurgt om erstatningssummerne. Det er ikke noget, vi er gået ind i. Dette forslag har jo, som jeg har sagt før, lagt op til, at den normale fredningsprocedure skulle gå i gang, og det er fredningsnævnet, der fastsætter erstatningssummer, ikke et politisk parti her i folketinget. Jeg kan bekræfte, at erstatningssummerne kommer fra statskassen.

Bemærkningerne om stemmerne i Sønderjylland er ikke svar værdige.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har været i den lykkelige situation, at jeg siden krigens tid har haft lejlighed til at følge udviklingen i netop den del af vort land.

Jeg har også haft lejlighed til gennem 9 år med lejrskoler at komme der mindst én dag hver sommer, og jeg kunne da følge, hvordan udviklingen var.

Jeg må sige, at jeg har beundret befolkningen for den måde, hvorpå den har holdt disse områder ved lige og også holdt dem i den tilstand, som de var i.

Jeg havde lejlighed til i mandags sammen med borgmesteren fra Højer og flere andre at være rundt at kigge praktisk talt på alt det, vi taler om i dag, og jeg må sige, hvad jeg har haft fornemmelsen af gennem den lange tid, jeg nævnte før, at jeg mærker en meget klar og tydelig forståelse for de problemer, vi taler om, og samtidig en klar vilje til at se ud over deres egen ejendom, deres egne livsbetingelser, deres hjem, så de siger: vi forstår, at der her er et nationalt hensyn, som også vi vil være parate til at tage del i

eller bære medansvar for. Derfor er det forkert at tale om, at man ikke dernede har forståelse for forholdene og ikke gerne vil være med.

Men samtidig siger de: vi vil gerne være med til at bevare vores jord i den tilstand, som I ønsker, men hvis vi skal bevare jorden i den tilstand, som vi ønsker, med beslutningen om, at om 10 år skal det hele være ført tilbage til græsningsarealer, så er der ingen hernede til at passe det. Hvem skal så gøre det? Vi ved – og det er klart kommet frem heroppe, også i den forståelse, man har for det problem – at det kræver enorm pleje at holde jorden i denne tilstand, og derfor kan vi efter min opfattelse ikke lave denne fredning og bevare disse områder, som vi gerne vil, uden at det sker i et samarbejde med de mennesker, der er der, og de er meget parate.

Derfor var jeg meget glad for den udtalelse, fru Margrete Auken kom med. Nu ved jeg godt, at der var mange udtalelser, og jeg skal ikke kommentere dem nærmere, men fru Margrete Auken sagde: bevar status quo! Nu ved jeg godt, at der har været lidt diskussion om, hvad det egentlig betyder. Jeg vil nu nok sige, at jeg plejer at tage fru Margrete Aukens ord for pålydende, og det gør jeg selvfølgelig også i denne sag, for det er jo netop her, vi efter min opfattelse er inde ved sagens kerne. Her kan vi få et godt medarbejderskab.

Yderligere siger fru Margrete Auken, at SF jo ikke svigter miljøministeren. Nej, det er jeg meget glad for, og jeg er endda så naiv, at jeg også opfatter det som en tilslutning til min måde at arbejde med denne fredningssag på.

Må jeg ikke sige til hr. Løvig Simonsen, at spørgsmålet om Højer sluse synes jeg nok bør ind i overvejelserne. Skal den fredes? Højer sluse er jo opført i 1860'erne og er stadig i funktion som led i stormflodssikringen. Slusen er ikke fredet. Hvis det skulle ske, ville det hverken være som en del af en naturfredningssag eller som et fortidsminde, men så måtte det være under bygningsfredningsloven, og Danmarks Naturfredningsforening har jo i sit forslag til fredning af Tøndermarsken foreslået, at der foretages en registrering af alle bevaringsværdige bygninger i området. Fredningsstyrelsen har over for mig oplyst, at der i 1976 blev udarbejdet en registrant over den bevaringsmæssige bebyg-